

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu		
<i>Název:</i>		5 Ob
Objektová evakuace	Metodický list číslo	
	<i>Vydáno dne: 2. prosince 2011</i>	<i>Stran: 3</i>

I.

Charakteristika

- 1) Tento metodický list řeší objektovou evakuaci osob a upravuje se jím zejména činnost jednotky při evakuaci po jejím příjezdu na místo zásahu.
- 2) Objektovou evakuací se rozumí krátkodobé, co nejrychlejší opuštění ohroženého objektu (zpravidla požárem, havárií, nebezpečnou látkou, nástražným výbušným systémem atd.) po únikových cestách jednotlivci nebo skupinami osob. Jde o přesun osob na volné prostranství nebo do chráněného prostoru mimo dosah nebezpečných účinků ohrožujících zdraví a životy. Jedná se o součást preventivní ochrany před nebezpečím.
- 3) Pokud evakuaci ne zahájil provozovatel objektu, provádí se na výzvu velitele zásahu. Evakuace může také probíhat samovolně v době před příjezdem jednotky.
- 4) Pravidla a způsob evakuace v objektech stanoví také požární evakuační plán (dále jen „evakuační plán“). Evakuační plán se zpracovává pro budovy a prostory, ve kterých jsou složité podmínky pro zásah, nebo kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany zpracovaná na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti i pro další provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím ¹. Kromě evakuačního plánu jsou pro některé areály podniků zpracovány vnitřní havarijní plány se stanovenými zásadami pro evakuaci.
- 5) Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost ².

II.

Úkoly a postup činnosti

- 6) Při evakuaci osob z objektu je třeba:
 - a) po příjezdu na místo zásahu zajistit spolupráci s odpovědnými osobami provozovatele objektu z hlediska řízení evakuace a získání potřebných informací o objektu (např. stanoviště stálé služby v objektu – velín, technický dispečink); evakuace má být vedena po únikových cestách a v souladu s evakuačním plánem,
 - b) průzkumem, kromě obvyklého postupu, zjistit
 - i) rozsah již provedené evakuace osob a další potřebu evakuace osob s ohledem na charakter ohrožení,

¹ § 33 vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

² § 12 odst. 3 vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

- ii) stav únikových cest a východů z objektu, zda únikové cesty jsou volné a nejsou ohroženy unikajícími zplodinami hoření (uzavření požárních otvorů ústících do únikových cest, stav šíření kouře rozvodem vzduchotechniky apod.),
 - iii) možnost využití evakuačních výtahů,
 - iv) místa ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení, zda byla tato zařízení uvedena do provozu a zda jsou funkční,
- c) k řízení evakuace a zabránění vzniku paniky využít vnitřního rozhlasu nebo ručních megafonů, zajistit podávání informací evakuovaným osobám v průběhu evakuace a v místě soustředění evakuovaných osob,
 - d) evakuované osoby pokud možno směřovat nebo soustředit mimo nástupní prostory jednotek, požární techniku pokud možno ustavovat mimo prostory určené pro soustředění evakuovaných osob a komunikací vedoucí k nim,
 - e) kontrolovat průběh a výsledek evakuace v objektu, zajistit kontrolu úplnosti evakuace osob z ohroženého prostoru (počet evakuovaných osob),
 - f) organizovat průzkum uvnitř budovy zaměřený na vyhledávání osob, zaměřený na kontrolu objektu a označit místa, kde byl průzkum proveden,
 - g) přijmout opatření k uzavření objektu pro zde nežádoucí osoby,
 - h) zajistit střežení evakuovaných prostor, objektu nebo evakuovaného materiálu.
- 7) Evakuované osoby lze podle jejich potřeb rozdělit na:
- a) osoby, které nebudou vyžadovat další péči a mohou se z místa mimořádné události vzdálit,
 - b) osoby vyžadující přechodnou nezbytnou péči,
 - c) osoby vyžadující zabezpečení podmínek pro nouzové přežití.
- 8) Zabezpečit přechodnou nezbytnou péči pro evakuované osoby zejména:
- a) dohled nad evakuovanými osobami (např. pro děti, nemocné) a v případě potřeby zajistit zdravotnickou pomoc, psychologickou pomoc,
 - b) dočasné náhradní prostory (vhodný objekt, autobus, kontejner nouzového přežití v případě nepříznivých klimatických podmínek, v noci apod.),
 - c) informovat evakuované osoby o vývoji situace s možnostmi řešení jejich situace.
- 9) Nouzové přežití evakuovaných osob organizují orgány obce ve spolupráci s provozovatelem objektu, popř. hasičským záchranným sborem kraje. Nouzové přežití evakuovaných osob se zabezpečuje tam, kde byly evakuovány osoby zejména z objektů určených pro bydlení a ubytování. V tomto případě se provede evidence osob.
- 10) Evakuaci je nutné:
- a) přizpůsobit vzniklé situaci, může být prováděna postupně nebo současně pro všechny osoby v objektu; pro zkrácení evakuačních cest a doby evakuace je vhodná evakuace do neohrožených částí objektu (např. při evakuaci v objektech zdravotnických zařízení),
 - b) brát ohled na míru ohrožení osob, osoby s různým druhem omezení schopnosti pohybu ³, děti apod.; u objektů s velkým počtem osob (např. sportovní haly, zábavní podniky) se prioritně zaměřit na rychlost a množství evakuovaných osob.

³ ML č. 12/S Zásady komunikace s osobami se zdravotním postižením na místě zásahu.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 11) Při evakuaci osob je nutno počítat s následujícími komplikacemi:
- a) snaha některých evakuovaných osob se vracet zpět nebo neochota, odpor k opuštění místa, zvláštní chování některých skupin osob (např. děti, osoby se zdravotním postižením), omezená schopnost pohybu osob,
 - b) nepřehledná situace o počtech evakuovaných osob, ztížená kontrola evakuovaných osob tím, že budou sami samovolně odcházet z míst určených k soustředění evakuovaných osob,
 - c) složité podmínky pro evakuaci (nebezpečí pádů osob na únikových cestách, nedostatečný počet únikových východů a jejich snížená průchodnost např. mříže, závory, blokace dveří a oken elektronickými systémy, uměle vytvořené překážky),
 - d) omezená možnost vstupů do budov, odříznutí únikových či evakuačních cest,
 - e) neprůchodné únikové cesty, nedodržování pokynů pro evakuaci (nedodržení evakuačních tras, odmítnutí evakuace),
 - f) souběžné použití únikové cesty jako zásahové,
 - g) časová tíseň a nedostatek sil a prostředků k zabezpečení evakuace,
 - h) možný vznik paniky, nekoordinovaný průběh evakuace, živelnost,
 - i) ztížená evakuace v případě výpadku elektrického proudu (osvětlení, větrání, požární uzávěry),
 - j) potřeba péče o nemocné, osoby se zdravotním postižením, děti, cizince apod.
 - k) nebezpečí krádeží evakuovaných předmětů nebo v prostorách opuštěných objektů,
 - l) velký počet osob a z toho vyplývající náročnost průzkumu,
 - m) anonymita evakuovaných osob, např. veřejné budovy, sportovní akce, zábavní podniky.